

<https://doi.org/10.5281/zenodo.14894511>

Пономарьова Н. А.

*кандидат економічних наук,
доцент кафедри обліку, аудиту та оподаткування,
Хмельницький національний університет
<https://orcid.org/0000-0002-4076-246X>*

Лоскоріх Г. Л.

*доктор філософії за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування»,
доцент, заступник завідувача кафедри обліку і аудиту,
Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II
<https://orcid.org/0000-0002-5402-7220>*

Шебештень Е. Г.

*доктор філософії за спеціальністю 051 «Економіка»,
старший викладач кафедри обліку і аудиту,
Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II
<https://orcid.org/0000-0002-9471-5458>*

АНАЛІЗ ІННОВАЦІЙНИХ ПІДХОДІВ ДО ПОДАТКОВОГО ОБЛІКУ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

JEL Classification: K34

SECTION “ECONOMICS”: Економіка

Анотація. У статті розглянуто сучасний стан цифровізації податкового обліку та основні інноваційні підходи до його розвитку. Досліджено роль цифрових технологій, таких як електронний документообіг, блокчейн, штучний інтелект та автоматизовані системи контролю, у підвищенні ефективності податкового адміністрування. Визначено основні переваги цифровізації, серед яких зменшення адміністративних витрат, боротьба з корупцією, підвищення податкових надходжень та покращення взаємодії між платниками податків і органами контролю. Окреслено основні виклики, що перешкоджають упровадженню цифрових технологій у податковий облік, зокрема необхідність удосконалення інформаційної інфраструктури, підвищення цифрової грамотності та захист кібербезпеки. У висновку окреслено перспективні напрями розвитку цифрового податкового обліку, зокрема інтеграцію штучного інтелекту, аналітичних платформ та адаптацію законодавчої бази до нових технологічних реалій.

Ключові слова: податковий облік, цифровізація, електронний документообіг, автоматизація, штучний інтелект, податковий контроль.

Abstract. The article examines the current state of tax accounting digitalization and the main innovative approaches to its development. The key directions of digital transformation of tax processes, which contribute to the automation of tax data collection, analysis, and storage, are outlined. The role of digital technologies, including electronic document management, blockchain technologies, artificial intelligence, and automated control systems, in enhancing the efficiency of tax administration is explored.

The advantages of tax accounting digitalization are characterized, including the reduction of administrative burdens, acceleration of tax reporting processes, increased transparency, and reduced corruption risks. The implementation of digital technologies improves interaction

between taxpayers and regulatory authorities while ensuring higher compliance with tax legislation. The integration of electronic reporting systems enables businesses to streamline tax documentation, minimizing human errors and expediting tax filing procedures. Blockchain technology enhances data security and ensures the immutability of tax records, reducing opportunities for fraud and tax evasion.

The main challenges of tax accounting digitalization are identified, such as the need for modernization of information infrastructure, improvement of digital literacy among taxpayers and government officials, and ensuring cybersecurity to protect confidential tax information. The transition to digital tax administration requires significant financial investment and comprehensive reforms to align regulatory frameworks with technological advancements. Addressing these challenges is crucial for achieving a seamless and efficient tax ecosystem that benefits both taxpayers and government institutions.

In conclusion, the article outlines the promising directions for the development of digital tax accounting, particularly the expanded use of artificial intelligence, analytical platforms for tax risk forecasting, improvement of automated control methods, and adaptation of the legal framework to new technological realities. The ongoing evolution of digital tax systems will facilitate more accurate tax assessments, improve compliance monitoring, and enhance overall economic governance. The integration of cloud-based tax solutions and data analytics will further contribute to optimizing tax collection processes and strengthening financial oversight at both national and international levels.

Key words: tax accounting, digitalization, electronic document management, automation, artificial intelligence, tax control, blockchain, cybersecurity.

Вступ

Цифровізація суспільства та економіки суттєво впливає на розвиток податкового обліку, який адаптується до сучасних інформаційних технологій та можливостей глобального інформаційного середовища. Використання цифрових технологій у галузі податкового адміністрування сприяє автоматизації процесів, підвищенню прозорості та ефективності контролю за сплатою податків.

Податковий облік як елемент фінансової системи зазнав значних змін із появою інформаційних технологій, еволюціонувавши від традиційних методів обліку до сучасних цифрових платформ. Цей процес охоплює перехід від паперових декларацій до електронних сервісів, використання штучного інтелекту та технологій обробки великих даних для аналізу податкової інформації. Упровадження електронного документообігу, блокчейн-технологій, FinTech-рішень, хмарних сервісів та автоматизованих систем контролю змінює підходи до адміністрування податків і сприяє зменшенню податкових ризиків.

Основними напрямками цифровізації податкового обліку є технологія отримання, зберігання та передачі податкової інформації, а також методологія систематизації та обробки даних. Інновації в технічному та програмному забезпеченні відіграють основну роль у створенні нових інформаційних потреб та автоматизації податкових процесів.

Важливим наслідком цифровізації є поява концепції цифрового податкового обліку, що передбачає інтеграцію інноваційних рішень у галузі податкового адміністрування. Це потребує адаптації до нових умов податкової звітності, розробки сучасних підходів до податкового контролю та вдосконалення законодавчої бази. У таких умовах актуальним стає формування нової податкової облікової парадигми, що поєднує аналітичні методи, інтелектуальні технології та високий рівень автоматизації, підвищуючи ефективність податкового регулювання та управління фінансовими потоками.

Дослідження податкового обліку та аудиту є актуальним напрямом, що підтверджується значною кількістю наукових публікацій у цій галузі. Зокрема, Е. С. Дмитренко присвятила свої дослідження вивченню еволюції, етимології, сучасних тенденцій і концептуальних векторів розвитку

податкового аудиту. Науковиця акцентує на узагальненні підходів до визначення сутності податкового обліку, а також окреслює проблемні аспекти його подальшого розвитку [1].

Дослідники Л. В. Кононенко, Г. Б. Назарова, О. В. Оришака [2] обґрунтовують теоретичні положення та розробляють рекомендації щодо організації податкових аудитів основних національних податків і зборів, а також визначають основні процедури, що формують загальну стратегію податкового обліку в умовах цифровізації. Автори М. Б. Кулинич, І. О. Матвійчук, А. Т. Сафарова, Т. О. Герасименко [3] досліджують методологічні підходи до аудиту фінансової звітності та податкового обліку, зокрема особливості застосування цифрових технологій у цих процесах.

Учена Л. Марченко [4] аналізує сучасні методи аудиту розрахунків із бюджетом, досліджує взаємозв'язок між завданнями, методами та процедурами, що застосовуються в галузі цифрового податкового обліку. Авторка пропонує інноваційні підходи до розробки ефективних аудиторських процедур на основі інтеграції методів, технік та алгоритмів аналізу податкових операцій.

Науковиця А. В. Стріжкова [5] аналізує діяльність Державної податкової служби України щодо аудиту податкових та митних операцій, визначає напрями вдосконалення заходів контролю з урахуванням цифрових інструментів моніторингу. Дослідниці А. С. Колісник [6] та О. О. Дмитрик [7] розглядають законодавчі аспекти регулювання податкового аудиту в умовах інтеграції цифрових технологій у податкову сферу, зокрема через використання блокчейн-технологій та автоматизованих систем контролю.

Учена Н. Ткачук [8] вивчає методологічні аспекти податкових перевірок на підприємстві й пропонує механізми цифровізації податкового обліку через інтеграцію автоматизованих систем аналізу фінансової звітності. Авторка О. Бурашнікова [9] аналізує міжнародний досвід проведення електронного податкового аудиту та визначає найбільш ефективні практики для впровадження в українську економіку. Науковиця Н. В. Рогова [10] досліджує питання класифікації принципів податкового обліку, визначає основні контрольні процедури та особливості їхнього впровадження в цифровому середовищі, акцентуючи на стандартизації податкових перевірок.

Попри значну кількість досліджень у галузі податкового обліку, низка питань, пов'язаних із його цифровізацією, залишаються нерозв'язаними. Йдеться про те, що сучасні системи податкового обліку не завжди інтегруються з державними платформами та бізнес-системами, що ускладнює їхню ефективну роботу як серед працівників податкових органів, так і серед платників податків; відсутня єдина система навчання щодо цифрових технологій; чинна нормативно-правова база не завжди відповідає швидким темпам технологічного розвитку, що створює юридичні колізії; а також проблеми безпеки та конфіденційності.

Внесок цієї статті у розв'язання зазначених питань полягає в системному аналізі сучасного стану цифровізації податкового обліку, визначенні основних викликів і перспективних напрямів його розвитку. Зокрема, у статті запропоновано комплексний підхід до дослідження впливу інноваційних інформаційних технологій на процеси адміністрування податків, розглянуто можливості інтеграції штучного інтелекту та аналітичних платформ для підвищення ефективності податкового контролю. Крім того, обґрунтовано необхідність удосконалення законодавчої бази з урахуванням сучасних тенденцій цифрової економіки та розроблено практичні рекомендації щодо оптимізації податкового обліку через використання електронного документообігу, автоматизованих систем і блокчейн-технологій.

Метою статті є дослідження сучасного стану податкового обліку, уточнення проблемних аспектів та обґрунтування напрямів його розвитку в умовах цифровізації.

Завдання статті :

проаналізувати концепцію цифрового податкового обліку та його основні характеристики (взаємозв'язок податкового обліку та інформаційних технологій);

дослідити вплив цифрових платформ та автоматизованих систем на процеси ведення податкового обліку;

визначити роль електронного документообігу технологій у забезпеченні відкритості податкового обліку.

Результати

Податковий облік як частина бухгалтерського обліку забезпечує формування даних про нарахування та сплату податків і зборів відповідно до встановлених державою правил. Основне його завдання – контроль за правильністю, своєчасністю та повнотою нарахування й сплати податкових зобов'язань перед державними органами. Відповідно до Податкового кодексу України, податковий облік – це система обов'язкових форм і методів фіксації результатів господарської діяльності платників податків, що використовується для визначення податкових зобов'язань із відповідних податків та зборів [11].

Сутність податкового обліку полягає у фінансово-господарських відносинах, що виникають у процесі нарахування та сплати податків, тобто у взаємодії між державними податковими органами та платниками податків – як юридичними, так і фізичними особами – щодо здійснення обов'язкових платежів до бюджетів різних рівнів [11].

Метою ведення податкового обліку є надання податковим органам перевіреної та вичерпної інформації для правильного розрахунку суми податкових зобов'язань і забезпечення контролю за їхньою сплатою. Остаточний результат податкового обліку – акумулювання фінансових ресурсів для наповнення державного бюджету.

У сучасних умовах цифровізації економіки податковий облік зазнає трансформацій, зумовлених розвитком інформаційних технологій. Упровадження електронного документообігу, автоматизація розрахунків та використання спеціалізованого програмного забезпечення сприяють оптимізації процесів податкового адміністрування, підвищенню їхньої прозорості та зниженню ймовірності помилок. Окрім цього, цифрові інструменти, такі як електронний кабінет платника податків, полегшують ведення податкового обліку, зменшуючи обсяг використання паперових документів та забезпечуючи оперативний обмін інформацією між платниками податків і органами контролю [12, с. 14].

Розвиток цифрових технологій значно змінив взаємодію платників податків із державними органами фінансового контролю, зокрема з Державною податковою службою України. Упровадження електронних сервісів дає змогу забезпечити якісно новий рівень податкового адміністрування, спрощує процеси декларування та сплати податків, а також уможливорює дистанційну комунікацію. Такий підхід сприяє підвищенню ефективності виконання податкових зобов'язань підприємствами та фізичними особами, мінімізує паперову документацію та оптимізує облік податкових платежів.

Сучасні електронні сервіси, доступні на офіційному вебпорталі Державної податкової служби України, охоплюють широкий спектр функцій, які спрощують адміністрування податків та зборів. Перелік основних сервісів, доступних платникам податків, наведено на рис. 1.

Розвиток цифрової економіки стимулює податкові органи модернізувати традиційні методи адміністрування, упроваджуючи нові технологічні підходи, що ґрунтуються на аналізі великих масивів даних та використанні електронних інструментів для взаємодії з іншими податковими службами на міжнародному рівні. У межах цифрової трансформації Державна податкова служба України розробила низку інноваційних сервісів, які відповідають сучасним вимогам платників податків.

Одним із таких є «InfoTAX», що дає можливість користувачам отримувати актуальну податкову інформацію через месенджери. Завдяки цьому сервісу платники податків можуть оперативно отримувати push-сповіщення, реєстраційні та облікові дані, витяги з державних реєстрів, інформацію про нараховані податки та платежі, результати обробки документів, строки сплати податків та подання звітності, а також відомості про наявний податковий борг чи ризик його виникнення [10, с. 112].

Застосування цифрових технологій у податковому обліку забезпечує прозорість процесів, підвищує ефективність фінансового контролю та сприяє раціональному використанню інформаційних, трудових і фінансових ресурсів як платниками податків, так і державними органами.

Рис. 1. Характеристика основних електронних сервісів, доступних платникам податків
Джерело: складено автором за [11; 13; 14; 15].

У дослідженнях щодо трансформації податкової політики та технологій у цифрову епоху наголошено на важливості впровадження штучного інтелекту (далі – ШІ) в податковому адмініструванні. Для цього необхідно розробити концепцію, що передбачає оновлення ІТ-інфраструктури, створення власного програмного забезпечення або співпрацю з провідними ІТ-

компаніями та FinTech-стартапами, а також залучення фахівців із системного аналізу, обробки даних та прогнозової аналітики [10, с. 115].

Таблиця 1

Принципи розвитку цифрових сервісів у податковій сфері

№	Принцип	Опис
1	Гнучкість	Можливість адаптації до змін зовнішнього та внутрішнього середовища
2	Постійне вдосконалення	Оновлення інформаційного, технічного та програмного забезпечення
3	Універсальність	Здатність обробляти широкий спектр податкових операцій, зокрема нетипові випадки
4	Віддалений доступ	Забезпечення можливості використання сервісів онлайн
5	Зручність використання	Гнучкі налаштування відповідно до потреб користувачів
6	Сумісність	Інтеграція з інформаційними системами користувачів та врахування людського фактора
7	Безпека даних	Надійний захист від несанкціонованого доступу
8	Надійність	Висока якість і стабільність технічних та програмних рішень

Джерело: сформовано авторами на основі [10]

Успішна цифровізація податкового обліку створює передумови для подальшого вдосконалення фінансового контролю в Україні та розширення можливостей інтеграції новітніх технологій у податкову сферу.

Останні досягнення в галузі інформаційних технологій суттєво розширюють можливості податкового обліку, забезпечуючи інтеграцію даних про внутрішні бізнес-процеси підприємств та зовнішнє економічне середовище. Упровадження новітніх цифрових рішень сприяє створенню складних моделей обробки, передачі та аналізу податкової інформації, що підвищує ефективність облікових процесів.

Усупереч поширеній думці про консервативність бухгалтерського та податкового обліку, сучасні технологічні інновації значно трансформують цю галузь. Щороку з'являються нові інструменти та методи, що оптимізують роботу бухгалтерів і податкових консультантів.

Одним з основних нововведень є електронний документообіг. Його використання дає можливість значно скоротити витрати часу на пошук, погодження та підписання податкових документів. З прийняттям Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг» [14] підприємства отримали законодавче підґрунтя для переходу на цифровий формат ведення податкової документації, що підвищує оперативність та безпеку інформаційних процесів.

Другою важливою інновацією є впровадження кваліфікованого електронного підпису. Ця технологія надає електронним документам юридичної сили, еквівалентної паперовим носіям із реальними підписами та печатками. Закон України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги» [13] регулює правові аспекти використання електронного підпису, гарантуючи його безпеку та автентичність.

Також варто підкреслити значення розвитку електронних архівів, які дають можливість ефективно зберігати податкову документацію та гарантують її незмінність. Завдяки цифровим сховищам підприємства можуть оптимізувати процес управління податковими даними та мінімізувати ризики втрати інформації.

Останніми роками популярності набули сервіси обміну податковими документами, які дають змогу бухгалтерам та податковим консультантам швидко обмінюватися юридично значущими

файлами без необхідності використання паперових носіїв (табл. 2). Інтеграція таких сервісів із системами податкового обліку сприяє підвищенню продуктивності та автоматизації звітності.

Таблиця 2

Сервіси обміну податковими документами

Сервіс	Опис	Основні функції
М.Е.Doc	Популярна система електронного документообігу в Україні	Формування та подання звітності, обмін документами, електронний підпис
FREDO Звіт	Інтегрований із BAS сервіс подання електронної звітності	Підготовка, підписання та подання податкових документів
СОТА	Хмарний сервіс для обміну електронними документами	Формування звітності, обмін податковими документами, робота без встановлення ПЗ
Дія.QR та Дія.Податки	Державні сервіси для спрощення податкового обліку	Автоматизація звітності, доступ до податкової інформації, інтеграція з держорганами
Приват 24 для бізнесу	Банківський сервіс із функцією подачі податкової звітності	Обмін документами, подання звітів, фінансовий контроль

Джерело: складено автором за даними [16].

Науковець Д. Пілевич [17, с. 149] досліджував зміни в податковому обліку, зумовлені цифровою трансформацією, та визначив головні інноваційні підходи, що активно застосовуються в галузі податкового адміністрування.

Однією з таких технологій є хмарні сервіси, які забезпечують зберігання та обробку податкових даних на віддалених серверах із можливістю доступу через інтернет. Це дає можливість підприємствам оптимізувати податковий облік незалежно від фізичного розташування, що особливо важливо в умовах економічної нестабільності, викликаній зовнішніми кризовими факторами. Хмарні технології також сприяють покращенню безпеки даних завдяки використанню шифрування та багаторівневої автентифікації.

Технологія Big Data відіграє визначальну роль у податковому обліку, оскільки дає можливість обробляти великі обсяги інформації для аналізу податкових ризиків, прогнозування податкових надходжень та виявлення схем ухилення від оподаткування. Використання великих даних сприяє підвищенню точності податкового планування, автоматизації податкової звітності та вдосконаленню аналітичних інструментів органів контролю [18, с. 26].

Блокчейн-технології набувають усе більшого значення в галузі податкового обліку завдяки здатності підтримувати прозорість і безпеку фінансових операцій. Децентралізована система обліку унеможливує підробку чи зміну податкових даних без відповідного підтвердження, що робить її ефективним інструментом для зменшення випадків шахрайства, автоматизації податкових перевірок та вдосконалення міждержавного обміну податковою інформацією [18, с. 26].

Одна з найперспективніших технологій у галузі податкового обліку – штучний інтелект. Алгоритми ШІ здатні автоматизувати аналіз податкових декларацій, виявляти аномалії у фінансових операціях, прогнозувати можливі порушення податкового законодавства та зменшувати адміністративне навантаження на податкові органи. Крім того, ШІ активно використовується в чат-ботах та автоматизованих аналітичних системах, що допомагають платникам податків формувати звітність, розраховувати податкові зобов'язання та отримувати консультаційну підтримку [19, с. 58].

Використання ШІ в галузі обліку має низку переваг, які можна деталізувати таким чином [20, с. 159]:

прогнозування (завдяки програмним рішенням на основі ШІ можна здійснювати глибокий аналіз фінансових і податкових ризиків, передбачати зміни валютних курсів та інші фактори, що впливають на фінансову діяльність компаній);

висока швидкість (процеси обробки даних відбуваються значно швидше, що дає можливість виконувати одночасно кілька облікових операцій та формувати звітність у режимі реального часу);

автоматизація (повторювані облікові завдання спрощуються завдяки ШІ, зокрема аналіз фінансових документів і підготовка звітності можуть здійснюватися без втручання людини);

оптимізація (ШІ дає змогу ефективніше керувати значним обсягом інформації, що зменшує витрати часу працівників на рутинні завдання; може пропонувати ефективні фінансові стратегії та оптимізувати бізнес-процеси);

висока точність (при належному навчанні алгоритмів ШІ їхня точність може значно перевищувати людську, адже автоматизовані системи здатні обробляти великі масиви даних із мінімальною ймовірністю помилки);

аналіз (ШІ допомагає класифікувати фінансові операції, аналізувати прибутки й витрати, що дає змогу визначати перспективні напрями діяльності та ідентифікувати фактори, які можуть негативно впливати на розвиток бізнесу);

виявлення помилок (автоматизовані системи на базі ШІ можуть самостійно знаходити й виправляти як потенційні, так і допущені помилки. При цьому алгоритми навчаються на виявлених недоліках, що унеможливує їхнє повторення в майбутньому);

гарантування безпеки (ШІ здатен ідентифікувати шкідливі програми та загрози, а також забезпечувати захист від кіберзлочинності; може розпізнавати вірусне програмне забезпечення ще до того, як воно вразить систему, та відновлювати дані після хакерських атак).

Попри наявність електронних сервісів та цифрових рішень для сплати податків в Україні, їх поки недостатньо для ефективної конкуренції з розвиненими країнами. З огляду на це важливо ухвалювати оперативні та обґрунтовані рішення щодо диджиталізації податкової системи. Глобальна практика свідчить, що цифрові технології позитивно впливають на податкові системи, підвищуючи їхню ефективність, прозорість та підзвітність, а також відкриваючи нові можливості для управління податковими процесами.

Таблиця 3

Переваги та недоліки інноваційних підходів до податкового обліку в умовах цифровізації економіки

Переваги	Недоліки
Підвищення податкових надходжень – використання цифрових технологій, зокрема електронного декларування та онлайн-сплати податків, спрощує процес виконання податкових зобов'язань та сприяє зростанню податкових надходжень	Високі початкові витрати – модернізація інформаційних систем потребує значних фінансових вкладень, що може стати проблемою для країн з обмеженим бюджетом
Зниження адміністративних витрат – автоматизація процесів зменшує потребу в паперовій документації та оптимізує роботу податкових органів	Проблеми з інформаційною інфраструктурою – у деяких регіонах необхідно покращувати якість інтернет-зв'язку та усувати технічні збої в системах
Боротьба з корупцією та шахрайством – цифрові платформи сприяють підвищенню прозорості податкових операцій та зниженню рівня маніпуляцій	Ризики кібербезпеки – збільшення обсягу цифрових даних потребує ефективного захисту від кібератак та несанкціонованого доступу
Покращення взаємодії з платниками податків – електронні сервіси підвищують зручність та доступність податкового обліку для громадян та підприємств	Необхідність підвищення цифрової грамотності – податковим працівникам та платникам податків необхідно підвищувати рівень цифрової грамотності для ефективного використання нових технологій

Швидкість та точність обробки даних – автоматизовані системи зменшують кількість помилок, прискорюючи обробку податкової інформації	Правові та регуляторні виклики – необхідність адаптації законодавства до змін, що впроваджуються внаслідок цифровізації
--	--

Джерело: складено авторами за даними [21]

Процес цифровізації податкових органів потребує значних фінансових вкладень, проте в перспективі він сприятиме оптимізації часу та підвищенню ефективності в боротьбі з податковими правопорушеннями. Для країн із високим рівнем тіньової економіки впровадження цифрових технологій може суттєво скоротити масштаби ухилення від оподаткування, що позитивно вплине на бюджетні надходження. Україні необхідно збільшувати інвестиції в сучасні цифрові технології, які сприятимуть автоматизації комунікації між платниками податків і податковими органами, а також запобігатимуть фінансовим порушенням.

Висновки

Цифровізація податкового обліку є основним напрямом розвитку сучасної економіки, що сприяє підвищенню ефективності податкового адміністрування, зниженню адміністративних витрат та забезпеченню прозорості фінансових операцій.

Виявлено, що цифровий податковий облік ґрунтується на інтеграції інформаційних технологій у податкові процеси, що сприяє автоматизації обліку, контролю й сплати податків. Зокрема, розвиток електронного документообігу, використання ШІ та блокчейн-технологій сприяє мінімізації помилок, пришвидшенню податкової звітності та підвищенню рівня податкової дисципліни. Використання хмарних технологій, Big Data, автоматизованих систем моніторингу та прогнозової аналітики дає можливість ефективніше обробляти великі обсяги фінансових даних, виявляти ризикові операції та запобігати ухиленню від сплати податків.

Доведено, що впровадження електронних сервісів, таких як «InfoTAX», електронні кабінети платників податків та автоматизовані системи звітності, сприяє покращенню комунікації між платниками податків і органами контролю, спрощує адміністрування податків та знижує корупційні ризики.

Попри численні переваги цифровізації податкового обліку, дослідження також виявило низку викликів. Серед них можна виокремити необхідність значних інвестицій у розвиток цифрової інфраструктури, підтримку високого рівня кібербезпеки та захисту податкової інформації, адаптацію законодавчої бази до змін у цифровій економіці, а також потребу в підвищенні цифрової грамотності як серед працівників податкових органів, так і серед платників податків.

Загалом, результати дослідження підтверджують, що цифрові технології мають значний потенціал для трансформації податкової системи, сприяючи підвищенню її ефективності, прозорості та відповідності сучасним викликам цифрової економіки.

Перспективними напрямками подальших досліджень є розробка та впровадження ШІ в процеси податкового адміністрування, інтеграція аналітичних платформ для прогнозування податкових ризиків, а також удосконалення нормативно-правової бази для ефективного використання цифрових технологій у податковому обліку.

Список використаних джерел

1. Дмитренко Е. С. Становлення та розвиток інституту електронної податкової перевірки суб'єктів господарювання в Україні. *Економіка та право*. 2022. №1. DOI: <https://doi.org/10.15407/econlaw.2022.01.079>
2. Кононенко Л. В., Назарова Г. Б., Оришака О. В. Організація обліку і аудиту розрахунків за податками та платежами в умовах використання сучасного інформаційного забезпечення. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту*. Економічні

- науки. 2020. №. 1–2. С. 202–210. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchtei_2020_1-2_19 (дата звернення 08.02.2025).
3. Кулинич М. Б., Матвійчук І. О., Сафарова А. Т., Герасименко Т. О. Діджиталізація обліку, аналізу та оподаткування в системі управління підприємством. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки*. 2021. № 64. С. 57–63. DOI: <https://doi.org/10.36477/2522-1205-2021-64-10>
 4. Марченко Л. Діджиталізація системи податкового адміністрування в Україні з урахуванням досвіду розвинених країн світу. *Економічний аналіз*. 2022. Т. 32. № 4. С. 127–134.
 5. Стріжкова А. В. Концепція «держава у смартфоні»: напрям державної політики чи засіб модернізації економічного та суспільного розвитку України. *Право та інновації*, 2021. Вип. 3 (27). С. 14–19. DOI: <https://doi.org/10.31359/2311-4894-2019-27-3-14>
 6. Колісник А. С. Оподаткування в умовах цифровізації економіки: до питання правового регулювання. *Актуальні проблеми господарської діяльності в умовах розбудови економіки Індустрії 4.0 : матер. круглого столу* (м. Харків, 21 травня 2021 року). Харків: НДІ ПЗІР НАПрН України, 2021. С. 68–75. URL: <https://openarchive.nure.ua/server/api/core/bitstreams/719700f3-9886-440a-808d-b8e8eaec2d1b/content> (дата звернення 10.02.2025).
 7. Дмитрик О. О. Правове регулювання оподаткування в умовах розвитку цифрової економіки. *Сучасні проблеми права та інноваційної економіки: зб. наук. пр. НДІ ПЗІР НАПрН України № 3 за матеріалами інтернет-конференції* (м. Харків, 26 березня 2021 р.). Харків: НДІ ПЗІР НАПрН України, 2021. С. 72–77. URL: <https://openarchive.nure.ua/server/api/core/bitstreams/c5513bf9-15b1-45b7-a486-23827df99cd2/content> (дата звернення 10.02.2025).
 8. Ткачук Н. Діджиталізація фінансово-економічної сфери в Україні: стан та перспективи розвитку. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2022. № 3. С. 18–28. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/22059> (дата звернення 07.02.2025)
 9. Бурашнікова О. Міжнародний досвід цифровізації в податковій сфері. *Humanities Studies*. 2023. № 14 (91). С. 148–157. DOI: <https://doi.org/10.32782/hst-2023-14-91-17>
 10. Рогова Н. В. Трансформація політики, інструментів і технологій обліку та оподаткування в умовах цифрової економіки. *Фінансовий простір*. 2020. № 2 (38). С. 103–116.
 11. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI зі змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 09.02.2025).
 12. Стріжкова А. В. Концепція «держава у смартфоні»: напрям державної політики чи засіб модернізації економічного та суспільного розвитку України. *Право та інновації*. 2021. Вип. 3 (27). С. 14–19. DOI: <https://doi.org/10.31359/2311-4894-2019-27-3-14>.
 13. Про електронні довірчі послуги: Закон України від 05.10.2017 № 2155-VIII зі змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text> (дата звернення: 05.02.2025).
 14. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003 № 851-IV зі змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text> (дата звернення: 08.02.2025).
 15. Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг: Закон України від 06.07.1995 № 265/95-ВР зі змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265/95-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 10.02.2025)

16. Бодров В. Г. Податкове регулювання в умовах формування цифрової економіки в Україні. *Економічний вісник. Серія: фінанси, облік, оподаткування*. 2018. Вип. 2. С. 30–37. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/268452981.pdf> (дата звернення: 06.02.2025).
17. Пілевич Д. Трансформація системи бухгалтерського обліку в умовах розвитку цифрових технологій. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2020. № 3 (23). С. 149–157. URL: <http://pneu.stu.cn.ua/article/view/224553> (дата звернення: 14.02.2025).
18. Кравченко О.В., Шаповал О.Б. Напрями застосування блокчейна у бухгалтерському обліку. *Фінанси, банківська система та страхування в Україні: стан, проблеми та перспективи розвитку в кризовій економіці: матеріали VI міжнар. наук.практ. інт.конф.* (м. Дніпро, 2–3 бер. 2023 р.). Дніпро: ДДАЕУ, 2023. С. 25–26. URL: <http://surl.li/njxwd> (дата звернення: 13.02.2025).
19. Захаров Д. М. Напрямки розвитку інформаційних систем з ведення бухгалтерського обліку. *Нові інформаційні технології управління бізнесом: збірник тез VI Всеукр. наук.практ. конф.* Київ: Спілка автоматизаторів бізнесу, 2023. С. 57–59 URL: <http://surl.li/гсрпн> (дата звернення: 14.02.2025).
20. Саєнко Д. О., Колісник Т. П. Основні напрями застосування технологій штучного інтелекту у кібербезпеці. *Протидія кіберзлочинності та торгівлі людьми: збірн. матер. міжнар. наук.практ. конф.* (м. Вінниця, 31 трав. 2023 р.). Вінниця, 2023. С. 158–160. URL: <http://surl.li/kzqnc> (дата звернення: 13.02.2025).
21. Павлютін Ю. М. Цифровізація системи податкового адміністрування: національний та іноземний досвід. *Актуальні питання юриспруденції. Правова позиція*. 2023. № 3 (40). DOI <https://doi.org/10.32782/2521-6473.2023-3.28>